

**ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
(GDPR)**

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΩΝ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο Γενικός Κανονισμός για την προστασία δεδομένων (GDPR), τίθεται σε ισχύ στις 25 Μαΐου 2018 και παρέχει ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων σε όλη την Ευρώπη.

Ο Κανονισμός θεσπίζει κανόνες που αφορούν στην προστασία **φυσικών προσώπων** έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εφαρμόζεται στην **αυτοματοποιημένη ή μη επεξεργασία** δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης.

Ως **δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα** νοούνται κάθε πληροφορία που αφορά **ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο** και ως **επεξεργασία** κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων όπως η συλλογή, η καταχώρηση, η μεταβολή, η χρήση, η διάδοση, η διαγραφή. **Υπεύθυνος επεξεργασίας** είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνος ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Δεδομένα που αφορούν την υγεία είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του.

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο, συλλέγονται για **καθορισμένους ρητούς και νόμιμους σκοπούς** και **δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία**, είναι **κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο μέτρο** για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία, είναι **ακριβή** και όταν είναι αναγκαίο επικαιροποιούνται, τηρούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για το

σκοπό της επεξεργασίας και φυλάσσονται με την ενδεδειγμένη ασφάλεια. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με τα ανωτέρω.

Η επεξεργασία είναι σύλληψη μόνο εάν το υποκείμενο δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία για συγκεκριμένους σκοπούς, και όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη ιδίως για την εκτέλεση σύμβασης, όπου το υποκείμενο είναι συμβαλλόμενο μέρος, για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή εκπλήρωσης καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή άλλου φυσικού προσώπου και για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος.

Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του. Εάν η συγκατάθεση παρέχεται στο πλαίσιο γραπτής δήλωσης η οποία αφορά και άλλα θέματα το αίτημα για συγκατάθεση υποβάλλεται κατά τρόπο ώστε να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή.

Ο οδοντίατρος υποχρεούται να τηρεί οδοντιατρικό αρχείο σε ηλεκτρονική ή μη μορφή το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την υγεία των ασθενών του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Υποχρέωση διατήρησης των οδοντιατρικών αρχείων όσον αφορά τα ιδιωτικά οδοντιατρεία ή πολυοδοντιατρεία ισχύει για μια δεκαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενούς.

Τα οδοντιατρικά αρχεία πρέπει να περιέχουν το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα, τη διεύθυνση του ασθενή, τις ημερομηνίες της επίσκεψης, καθώς και κάθε άλλο ουσιώδες στοιχείο που συνδέεται με την παροχή φροντίδας στον ασθενή τα ενοχλήματα της υγείας του

και το λόγο της επίσκεψης, την πρωτογενή και δευτερογενή διάγνωση, ή την αγωγή που ακολουθήθηκε.

Η επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία είναι επιτρεπτή όταν το υποκείμενο των δεδομένων παράσχει ρητή συγκατάθεση, και όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη ιδίως για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του κοινωνικού δικαίου ή του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας, για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου ή άλλου προσώπου, εάν το υποκείμενο είναι σημαντικά η νομικά ανίκανο να συγκατατεθεί, όταν η επεξεργασία αφορά δεδομένα που έχουν δημοσιοποιηθεί από το ίδιο το υποκείμενο, για λόγους ουσιαστικού δημοσίου συμφέροντος, για σκοπούς προληπτικής ή επαγγελματικής ιατρικής, εκτίμηση της ικανότητας προς εργασία του εργαζόμενου ιατρικής διάγνωσης, παροχής ιατρικής ή κοινωνικής περίθαλψης ή θεραπείας ή διαχείρισης υγειονομικών και κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών, για λόγους δημοσίου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας και για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας (οδοντίατρος) λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων (ασθενής) κάθε πληροφορία που αναφέρεται στα άρθρα 13 & 14 του κανονισμού και κάθε ανακοίνωση στο πλαίσιο των άρθρων 15-22 και το άρθρο 34 σχετικά με την επεξεργασία σε συνοπτική διαφανή κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση. Οι πληροφορίες παρέχονται γραπτώς ή με άλλα μέσα μεταξύ των οποίων και ηλεκτρονικά. Οι πληροφορίες μπορούν να δίνονται και προφορικά υπό την προϋπόθεση ότι η ταυτότητα του υποκειμένου είναι αποδεδειγμένη.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο πληροφορίες, κατόπιν αιτήματος, χωρίς καθυστέρηση, εντός μηνός.

Όταν τα δεδομένα συλλέγονται απευθείας από το υποκείμενο ο υπεύθυνος επεξεργασίας (οδοντίατρος) κατά τη λήψη των δεδομένων παρέχει στο υποκείμενο τις ακόλουθες πληροφορίες και ιδίως : την ταυτότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου επεξεργασίας, τους σκοπούς της επεξεργασίας, τα

έννομα συμφέροντα που επιδιώκονται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τρίτο, τους αποδέκτες των δεδομένων εάν υπάρχουν, το χρονικό διάστημα που θα αποθηκευτούν, το δικαίωμα υποβολής αιτήματος για πρόσβαση και διόρθωση ή διαγραφή ή περιορισμό της επεξεργασίας ή του δικαιώματος αντίταξης της επεξεργασίας και του δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην εποπτική αρχή, το κατά πόσο η παροχή δεδομένων αποτελεί νομική ή συμβατική υποχρέωση για τη σύναψη σύμβασης και το κατά πόσο το υποκείμενο υποχρεούται να παρέχει τα δεδομένα και ποιες ενδεχόμενες συνέπειες θα είχε η μη παροχή των δεδομένων. **Κατά συνέπεια, ο οδοντίατρος πρέπει να χορηγεί ενημερωτικό έντυπο στον ασθενή με τα άνω στοιχεία**

Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να **επεξεργαστεί περαιτέρω τα δεδομένα που συλλέχθηκαν**, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων πριν από την εν λόγω επεξεργασία για το σκοπό παρέχει κάθε άλλη αναγκαία πληροφορία και λαμβάνει, όπου είναι απαραίτητο, την συναίνεσή του.

Βασικά δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων (ασθενούς):

- **Δικαίωμα πρόσβασης** στα δεδομένα όπου δικαιούται να έχει πληροφορίες ιδίως για το σκοπό της επεξεργασίας, τους αποδέκτες των δεδομένων, το χρονικό διάστημα αποθήκευσης, τα δικαιώματα για διόρθωση, διαγραφή ή περιορισμό, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην εποπτική αρχή.
- **Δικαίωμα διόρθωσης** όπου μπορεί να απαιτήσει την άμεση διόρθωση ανακριβών δεδομένων ή τη συμπλήρωση ελλিপών.
- **Δικαίωμα διαγραφής** στην περίπτωση όπου τα δεδομένα δεν είναι απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς που συλλέχθηκαν, σε περίπτωση ανάκλησης της συγκατάθεσης επί της οποίας βασίζεται η επεξεργασία όπου είναι δυνατή η ανάκληση της συγκατάθεσης και δεν υπάρχει άλλη νομική βάση για την επεξεργασία, όταν αντιτίθεται στην επεξεργασία και δεν υπάρχουν επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι για την επεξεργασία, όταν τα δεδομένα υποβλήθηκαν σε παράνομη επεξεργασία. Η διαγραφή δεν είναι δυνατή όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τήρηση νομικής υποχρέωσης ή

εκπλήρωσης καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, για λόγους δημοσίου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον για τη θεμελίωση άσκησης ή υποστήριξης νομικών αξιώσεων.

- **Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας** όταν η ακρίβεια των δεδομένων αμφισβητείται ή είναι παράνομη ή ο υπεύθυνος επεξεργασίας δε χρειάζεται πλέον τα δεδομένα, αλλά τα δεδομένα απαιτούνται από το υποκείμενο των δεδομένων για τη θεμελίωση, την άσκηση την υποστήριξη νομικών αξιώσεων, ή το υποκείμενο των δεδομένων έχει αντιρρήσεις για την επεξεργασία, εν αναμονή της επαλήθευσής του κατά πόσον οι νόμιμοι λόγοι του υπευθύνου επεξεργασίας υπερσχύουν έναντι των λόγων του υποκειμένου των δεδομένων.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ανακοινώνει κάθε διόρθωση ή διαγραφή σε κάθε αποδέκτη στον οποίο γνωστοποιήθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός εάν αυτό αποδεικνύεται ανέφικτο ή εάν συνεπάγεται δυσανάλογη προσπάθεια.
- **Δικαίωμα στη φορητότητα δεδομένων** όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, και τα οποία έχει παράσχει σε υπεύθυνο επεξεργασίας, σε δομημένο, κοινώς χρησιμοποιούμενο και αναγνώσιμο από μηχανήματα μορφότυπο, καθώς και το δικαίωμα να διαβιβάζει τα εν λόγω δεδομένα σε άλλο υπεύθυνο επεξεργασίας.
- **Δικαίωμα εναντίωσης** όταν το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιτάσσεται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν (επεξεργασία από δημόσιες αρχές ή από ιδιώτες) περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ βάση των εν λόγω διατάξεων.

Ο οδοντίατρος πρέπει να τηρεί αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας που αφορούν στα δεδομένα υγείας. Το αρχείο αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες, όπως τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας, τους σκοπούς, την περιγραφή των κατηγοριών υποκειμένων των δεδομένων και των κατηγοριών των δεδομένων, τις κατηγορίες αποδεκτών που πρόκειται να γνωστοποιηθούν, ή γνωστοποιήθηκαν, τις διαβιβάσεις δεδομένων, τις προθεσμίες διαγραφής, περιγραφή τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας. Το αρχείο υφίστατο γραπτά και σε ηλεκτρονική μορφή και τίθεται στη διάθεση της εποπτικής αρχής, κατόπιν αιτήματος.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα **τεχνικά και οργανωτικά μέτρα** προκειμένου να εξασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Τα μέτρα επεξεργάζονται και **επικαιροποιούνται** όταν κρίνεται απαραίτητο. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει αποτελεσματικά τόσο κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τη στιγμή της επεξεργασίας κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, όπως ψευδονυμοποίηση, σχεδιασμένα για την εφαρμογή αρχών προστασίας των δεδομένων, όπως η ελαχιστοποίηση των δεδομένων την ενσωμάτωση των απαραίτητων εγγυήσεων στην επεξεργασία κατά τρόπο που να πληρούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Εφαρμόζει επίσης τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να εξασφαλίζει ότι υφίστανται σε επεξεργασία τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για το σκοπό της επεξεργασίας. Αυτή η υποχρέωση ισχύει για το εύρος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται το βαθμό της επεξεργασίας τη περίοδο αποθήκευσης και την προσβασιμότητα. Ειδικότερα τα εν λόγω μέτρα διασφαλίζουν ότι εξ ορισμού τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν καθίστανται προσβάσιμα χωρίς την παρέμβαση του φυσικού προσώπου σε αόριστο αριθμό φυσικών προσώπων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των κινδύνων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση : α) της ψευδονυμοποίησης και της κρυπτογράφησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, β) της δυνατότητας διασφάλισης του

απορρήτου, της ακεραιότητας, της διαθεσιμότητας και της αξιοπιστίας των συστημάτων και των υπηρεσιών επεξεργασίας σε συνεχή βάση, γ) της δυνατότητας αποκατάστασης της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε εύθετο χρόνο σε περίπτωση φυσικού ή τεχνικού συμβάντος, δ) διαδικασίας για την τακτική δοκιμή, εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας της επεξεργασίας.

Μερικά ενδεικτικά τεχνικά μέτρα ασφαλείας που μπορεί να εφαρμόζει ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε περίπτωση τήρησης του αρχείου σε **ηλεκτρονική μορφή** είναι:

- Χρησιμοποίηση περίπλοκου κωδικού πρόσβασης για την είσοδο στα συστήματα και στις εφαρμογές και να τον αλλάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα. Να μην χορηγεί τον κωδικό σε τρία πρόσωπα ή να τον αφήνει εκτεθειμένο σε τρίτους.
- Απενεργοποίηση λειτουργίας μέσων αποθήκευσης όπως USB, STICK, USB HDD, όπου αυτή δε χρειάζεται.
- Έλεγχος ότι είναι ενεργοποιημένο το Τείχος Προστασίας (Firewall) στον υπολογιστή.
- Χρήση λογισμικού προστασίας από κακόβουλο λογισμικό (antivirus).
- Αποφυγή χρήσης και δικαιωμάτων πρόσβασης στον απλό χρήστη.
- Λήψη αντιγράφων ασφαλείας σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Κρυπτογράφηση τοπικού δίσκου υπολογιστή μέσω του λειτουργικού συστήματος.
- Κρυπτογράφηση εξωτερικών μονάδων αποθήκευσης.

Σε περίπτωση τήρησης του αρχείου σε **έντυπη μορφή** να μην είναι προσβάσιμο σε τρίτους, να φυλάσσεται σε ασφαλή χώρο, κλειδωμένους φωριαμούς και να υπάρχουν αντίγραφα ή να έχει αποθηκευτεί και σε ψηφιακή μορφή.

Σε περίπτωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί άμεσα και, αν είναι δυνατό, εντός 72 ωρών από τη στιγμή που αποκτά γνώση του γεγονότος την παραβίαση των δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα στην εποπτική αρχή. Όταν η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ανακοινώνει άμεσα την παραβίαση των δεδομένων στο υποκείμενο των δεδομένων.

Λόγω της μικρής, κατά κανόνα, κλίμακας επεξεργασίας των δεδομένων που τηρούνται στα οδοντιατρεία **δεν είναι απαραίτητος ο ορισμός υπευθύνου προστασίας δεδομένων (DPO) ούτε η σχετική εκπαίδευσή του ίδιου του οδοντιάτρου.**

Εποπτική Αρχή είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Αττικής έχει ορίσει ως υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO) την υπάλληλο Αντιγόνη Νικολάου, η οποία έλαβε και τη σχετική εκπαίδευση. Για οποιαδήποτε πληροφορία μπορείτε να απευθυνθείτε στην ανωτέρω, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Συμπερασματικά, ο οδοντίατρος τηρεί αρχείο προσωπικών δεδομένων, υποχρεούται στην τήρηση του Κανονισμού και στη λήψη των αναγκαίων μέτρων, δεν υποχρεούται στον ορισμό Υπευθύνου Προστασίας.